

Spremljevalni program:

sreda, 3. maj 2023, ob 18.00

Vodstvo po razstavi s kustosom in umetnico

Kolofon razstave:
Nataša Šušteršič Plotajs: Krog ali kako zveni plosk ene roke

22. 3.–14. 5. 2023
Galerija Ivana Groharja
Loški muzej Škofja Loka

Zanj: Saša Nabergoj
Kustos: Boštjan Soklič
Oblikovanje: Žan Kobal
Jezikovni pregled: Ana Kodelja
Prevod: Mateja Žuraj
Tehnična ekipa: Vida Grah, Boris Krajnc, Branko Lampe

in nič več ne vem, **ali sem človek,** ki je sanjal,

Sanjal sem, da sem mravlja, nato pa sem se prebučil

da je mravlja, **ki pravkar sanja,** da je človek. (Zamreži)

ČLOVEK

mp "uvia"

Nataša Šušteršič Plotajs

22. 3.–14. 5. 2023 **KROG**

Galerija Ivana Groharja

Kustos: Boštjan Soklič

**ALI KAKO ZVENI
PLOSK ENE ROKE**

V Galeriji Ivana Groharja svoja dela razstavlja oblikovalka vizualnih komunikacij Nataša Šušteršič Plotajs, vidnejša članica Združenja umetnikov Škofja Loka in prejemnica Groharjeve štipendije za leto 2021. Kot samostojna ustvarjalka na področju kulture že leta sodeluje pri raznovrstnih projektih na širokem področju vidnih sporočil. Pri svojem delu izhaja iz slikarstva, ki ga prepleta s tipografskimi elementi. Njena priljubljena izrazna tehnika je akvarel – tehnika živahnih barv, subtilnih prelivov in belih premolkov. Znaki, napisi, plakati, grafične opreme, idejne zasnove in celostne podobe, ki jih producira, so rezultat uspešnega združevanja različnih likovnih izrazil, ki v končni podobi izdelka za široko proizvodnjo še vedno nosijo močan in prepoznaven avtorski pečat. V ospredju njenega zanimanja so družbeno angažirane, sociološke teme, ki se ciljno ukvarjajo s človekom in njegovim odnosom do sveta. Izkušnja slikarstva je v njenem oblikovalskem opusu močno prisotna. Specifični slikarski značaj v obliki senzibilne ilustracije s poudarkom na barvitosti je eden od temeljnih gradnikov oblikovalske estetike Nataše Šušteršič Plotajs, ki se pri vsaki nalogi poglobljeno in analitično posveča predvsem sporočilni in povedni vrednosti likovnega izraza, a se od slikarstva in slikarskega razmišljanja nikoli zares ne oddalji. Posebnost njene likovne prakse je v tem, da v dobi digitalnih grafičnih orodij vztraja pri risanju z roko, ohranja izrazno neposrednost in nezamenljivost naključnih momentov.

Pričujoča razstava del Nataše Šušteršič Plotajs ponuja gledalcu selektiven izbor njenih najpomembnejših oblikovalskih projektov in akcij (zaključenih ali tistih, ki še trajajo) s področij kompleksnih vizualnih komunikacij, ilustracij, keramike, celostnih podob in plakatov.

Čeprav so razstavljeni najbolj številna dela iz tako imenovanega koronskega obdobja, je srž razstave predvsem v prikazu »renesančne« raznovrstnosti umetničnega opusa, njene sposobnosti obvladovanja

različnih oblikovalskih jezikov v okviru tako verbalnih kot neverbalnih sporočil in aktualizaciji pomena le-teh. Vsebinske niti, ki na videz nesorodne projekte za različne potrebe in namene družijo, so prav vse (ne glede na leto nastanka) v zvezi z naravo ter projekti za trajnostno in odgovorno ohranjanje etnoloških, kulturnih in ekoloških vrednot. Stik z zemljo, skrb zanjo in trajnostni razvoj so odločilni impulzi in ideje, prek katerih Nataša Šušteršič Plotajs počasi, a vztrajno »gradi« mostove s potencialnimi naročniki, ohranja dolgoročne poslovne odnose in tvorno sodeluje pri projektih na temo ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter tradicionalnih obrti v smislu trajnostnega razvoja.

Med drugim sta razstavljeni dve plakatni deli klasičnega formata (*Braindrain*, *Metamorphosis*), ki sta nastali kot komentar družbenim spremembam: prvo delo za akcijo ulične galerije na temo odseljavanja izobraženih ljudi iz domovine, drugo pa kot komentar na slutenje sprememb v koronskem obdobju, vendar aplicirano kot širše sporočilo družbenih sprememb. Prek efektne barvne naracije umetnica vzpostavlja družbenokritičen razmislek o begu možganov v tujino in večni spremenljivosti sveta, o čemer so razpravljali že jonski materialisti stare Grčije ter mnogi filozofi z vzhoda in zahoda. Skrivnostna, a humorno ekspresivna podoba človeškega lika na sliki z naslovom *Človek – uvid*, ki s frontalne pozicije gledalca vabi v prostor, je vizualni gag, ki razgalja absolutizem in objektivizem zahodnega sveta *vis-à-vis* preostalim delom planeta. Gre za povečavo digitalno obdelanega motiva, izvorno izvedenega v manjšem formatu v mešanih slikarskih tehnikah, predstavlja pa tudi konstitutivni del starejšega konceptualnega projekta z naslovom Krog, prek katerega se umetnica danes angažirano vrača v zgodnje obdobje svojega ustvarjanja. Po več kot dvajsetih letih je ponovno posegla po svojem diplomskem delu *Zelene misli*, za katero je prejela študentsko Prešernovo nagrado, in kasneje poustvarila njihov redizajn v opaznejših, bolj nasičenih barvah. Ob preoblikovanju plakatov na temo

ekologije je ohranila prvotno sporočilnost besedil, belo površino pa je pobarvala z močnimi barvami. Serija Krog je sestavljena iz štirih slik s pridihom vzhodnjaške filozofije (*Voda – ribnik*, *Zemlja – cvet* kot referenca na hvarski kaktus, cvetoč samo spomladi, *Zrak – let* in *Človek – uvid*). Vezni člen med elementi je napis/naslov – akcent Krog v *quasi* krožni obliki, ki spominja na kitajske pečatnike in še dodatno okrepi zenovsko občutje celote.

Postavljen kubus je izpolnjen z avtorsko keramiko, nastalo na različnih koncih Slovenije (Liboje, Ljubljana) v sodelovanju s keramično industrijo Liboje in lokalnimi lončarji. Ekspoziti so odlični primeri sinergije tradicionalne obrti in znanja ter umetniške nadgradnje (avtorske poslikave s pridanimi lucidnimi komentarji/ sporočili in ročne obdelave keramike pred zadnjo peko), prizadevanja oblikovalke pa so bila usmerjena v aktualizacijo vrhunske tradicionalne keramike, oživitve lončarstva, raziskovanja tehničnih postopkov in multiplikacijo izdelkov. Kubus v drugem prostoru razkriva oblikovalsko poglavje portfelja Nataše Šušteršič Plotajs, ki pokriva predvsem »ekološka« naročila, kot so npr. grafični znaki na embalažah, idejne zasnove, označevanje, celostne grafične podobe, embalaže, publikacije, oblikovalski izdelki in podobno. Pred nami so najrazličnejše vrečke, škatlice, nalepke idr., skratka embalažni izdelki raznoraznih podjetij v vseh možnih pojavnih oblikah, ki smo jih že zdavnaj nekako posvojili, z določenimi pa smo se (do neke mere) celo identificirali. Tem produktom pridajamo pesniško zbirko *Hiša srca* slikarja Silvestra Plotajsa, ki je, mimogrede, v prvi vrsti tudi slikar in Natašin življenjski sopotnik, ter izvirno, z ilustracijo grafično opremljeno embalažo za čevlje Alpina iz leta 1993.

Dela Nataše Šušteršič Plotajs povezuje včasih bolj, včasih manj izrazito slikarsko tkivo; slednje se je razcvetelo v času korone in takrat so nastale živopisno razgibane podobe sklopa v manjšem formatu, ki kot

orientalski paravan izpolnjujejo stene drugega galerijskega prostora. Projekt ni zaključen in se še nadaljuje. V okviru kvadratne stenske instalacije, sestavljene iz abstraktnih in figuralnih ikonografskih drobcev, se Nataša Šušteršič Plotajs svobodno poigrava z ritmičnim plastjem barvnih nanosov; niza nam humorne, tako rekoč kolažne izmišljije z risarskimi nadrobnostmi, ki se asociativno rojevajo ena za drugo. Slikarkino kalejdoskopsko imaginacijo nadgrajujejo vtisi iz narave in najrazličnejše organske strukture, prav to pa odsevajo ta polnokrvna likovna dela, v katerih je čustveni svet z racionalnim v tesnem prepletu. Prav tako kot na njenem oblikovalskem področju.

Nataša Šušteršič Plotajs (1968) je diplomirala (*cum laude*) na Oddelku za vizualne komunikacije ljubljanske ALUO leta 1993 pri profesorju Radovanu Jenku z ekološkim projektom *Zelene misli* in iz teorije z nalogo Zgodovina ekološkega plakata pri dr. Stanetu Berniku. Že v drugem letniku je zmagala na natečaju za znak 17. kongresa ICSID v Ljubljani. Za diplomsko nalogo je prejela študentsko Prešernovo nagrado in leta 1994 še posebno nagrado za študentsko delo svetovnega združenja grafičnih oblikovalcev ICOGRADA. Iste leta je stopila na samostojno pot in dobila status samozaposlene v kulturi. V preteklih tridesetih letih je reševala različne oblikovalske naloge, tudi za družbeno angažirane akcije, ter je aktivno vpletena v razvoj oblikovalske stroke in v povezovanje sorodnih področij. Je tudi docentka/predavateljica na Fakulteti za dizajn. Nataša Šušteršič Plotajs živi in ustvarja v Ljubljani in Škofji Loki, kjer je tudi odraščala.